

ХРОНІКИ ПЕРЕСТУПНИХ ДНІВ

Томенчук Б. *Переступний день*. Брустурів: Дискурс, 2020. 240 с.

Нова збірка письменника Богдана Томенчука «Переступний день» – десята книга в його поетичному доробку. Якщо із днем усе зрозуміло, то щодо переступного є питання. Який це? Чому це? Нащо? Переступний – це високосний, якщо за аналогією до року. До речі, рік, коли вийшла збірка, – теж високосний, тобто переступний. Якщо ж від слова переступ, то це день поза законом. Поза законами людської байдужості, нетерпимості, нерозуміння, безглуздя. День сповнений прекрасних глибоких віршів. Так чи інакше, але маємо переступний день переступного року довжиною більше ніж 200 віршів.

У книзі чотири розділи: «І ранок з поцілунком на щоці...», «І день стоїть під сонцем полудневим...», «По тихому вечірньому безмов'ю», «такої ночі вигаданий блюз...» У кожному з них – громадянсько-патріотична лірика, філософська, релігійна, інтимна. Ліричний герой розмірковує над своїм місцем у світі та у державі, шукає Бога посеред суєтного міста, спостерігає як повільно у сиві тумани зникає день, збирає, немов пазли, спогади про цілунки з присмаком кави, з яких складається ледь-помітний силует прекрасної жінки.

Пахне димом і смутком... Тут лиш я й сигарета.

Ще зосталось на денці коньяка на ковток...

Десь там кола мотає обважніла планета.

І за нею в ескорті одинокий листок.

І самотність за небо ухопилася димом.

Обпече сигарета пальці, душу, вуста.

Осінь з нашого літа повертає на зиму...

І закутує в себе метушливі міста.

Богдан Томенчук майстерно володіє словом, чи це слово володіє ним? Його вірші можна просто читати, отримуючи естетичне задоволення від майстерного сплетіння слів та образів, а можна шукати потаємні смисли, що приховує ледь не кожний вірш:

Щось не те відбувається в ері.

Розіп'ятий висить на хресті.

А святі вже на іншій вечері.

*А можливо, то інші святі?
Заховавши зневіру за тостом,
Ніби вістря відчувши ребром,
Озирається кожен апостол,
Що там коїться нині з Петром?*

Поетове бачення світу дивовижне: Тарасові ягнята не поставали баранами, час, що вийшов за куліси, дощі озираються услід незнайомці, Бог, що вишукує у ребрах «таку давно придуману тебе», жінка, яка загортає ніч у скатертину, зірки як монети... Це лише дешифрація з побаченого та прожитого у переступному дні, в якому так міцно переплітається радість, сум, біль, захоплення, гіркота, відчай, впевненість. І ще багато усього. Фактично, так, як відбувається у ті дні, що за силою емоцій та якістю прожитого можуть фору дати і року, і кільком рокам.

Можемо виділити кілька домінант «Переступного дня». Перша - ліричний герой та Бог. Бог – це любов, - і тут автор не оригінальний. Але яка це любов? Любов як точка опори у світі, в якому все шкереберть, який знову і знову розпинає Христа, світ, який нічому не вчиться, світ, який не навчить жодна пожертва. Любов до жінки – вишукана, шляхетна, створена Богом лише для двох, з присмаком святості та гріха. Це любов до мудрості, що не дає збожеволіти і стає своєрідним захистом. Це любов до рідної землі, любов болюча і прогіркла, але любов, а коли є любов, то є і вірність. Друга – ліричний герой та природа. Спостереження за сезонними змінами, за диханням дерев та квітів, віднайдення себе в природі, адже коли ти наодинці з природою, ти маєш час на роздуми, на вечір, на світло, заплутане у гілках. Третя – ліричний герой та жінка. Жінка, що постає з уяви ліричного героя, жінка, яку він випадково зустрічає на вулиці і домальовує історію любови, жінка як загадка, жінка як розкриття найбільшої таємниці, жінка, через яку розпочинаються та заради якої завершуються війни...

Можна шукати і віднаходити ще чимало важливого як для поета, так і для того, хто читає цю книгу. Для останнього, мабуть, більше. А щоб її розгорнути, не конче чекати прищестя переступного дня... Можна вже...